

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИКО-ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЛІНГВОДИДАКТИКИ:
ТРАДИЦІЇ ТА НОВАТОРСТВО»**

09-10 жовтня 2025 року

**ЗАПОРІЖЖЯ
2025**

Перспективи подальших досліджень пов'язані з упровадженням інтелектуальних систем підтримки читання, адаптивних платформ на основі ШІ та вивченням впливу візуальних і емоційних чинників на глибину розуміння іншомовного тексту.

Ця публікація створена в рамках проекту Erasmus+ eRead («Розвиток навичок читання за допомогою цифрових технологій») за фінансової підтримки Європейського Союзу. Однак висловлені погляди та думки належать виключно авторам і не обов'язково відображають позицію Європейського Союзу або Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури. Європейський Союз та орган, що надає фінансування, не несуть відповідальності за них.

This publication is created within the Erasmus+ Project eRead (“Developing Reading Skills With and Through Digital Technologies”) funded by the European Union. Views and opinions expressed are however those of the author(s) only and do not necessarily reflect those of the European Union or the European Education and Culture Executive Agency. Neither the European Union nor the granting authority can be held responsible for them.

ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В МЕДИЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Людмила Огіренко

*старший викладач кафедри мовної та загальнотеоретичної підготовки
Запорізького державного медико-фармацевтичного університету*

Завданням міжкультурної комунікації є орієнтація навчання на виконання сучасного замовлення – володіння іноземною мовою (українською) як засобом комунікації і забезпечення досягнення цієї мети. Необхідно зазначити, що в процесі міжкультурної комунікації розширюється світогляд студентів-іноземців; виховується загальна і професійна культура майбутніх медичних фахівців; формується позитивне ставлення до культури українського народу в процесі опанування мови нашої країни.

Результати дослідження.

В.М.Манакін виділяє 6 аспектів міжкультурної комунікації [1].

Розглянемо на прикладах із власного досвіду два аспекти міжкультурної комунікації:

1) культурологічний.

Вивчаючи будь-які українські традиції, доцільно використовувати порівняння. Наприклад, під час ознайомлювального читання тексту «Українські традиції» студентам з Індії (II курс, спеціальність «Медицина») цікаво було дізнатися, що вислів «зустрічати хлібом-сіллю» означає «гостинність, повага до дорогих людей». Ми обов'язково робимо презентацію. Індійські студенти розповідають, що на території Індії неповага до хліба вважається найсерйознішою образою, яку можна нанести господарям будинку. Хліб тут шанують усі - від малого до великого: він є невід'ємною частиною індійської культури! Марокканські студенти зауважили, що в них під час обіду на столі поряд з домашнім хлібом ставиться сіль, але це – всього лиш їжа.

Слід звернути увагу студентів, що в українських традиціях є обереги (синонім – «амулет»). Називаємо українські обереги. Студенти розповідають про амулети своєї країни. До Дня вишиванки доречно підготувати презентацію на тему «Українська вишиванка» (II курс, спеціальність «Фармація, промислова фармація»). Після перегляду презентації ми разом зі студентами формуємо питання за змістом презентації.

Серед оберегів – і вишитий рушник. Готуємо презентацію до фразеологізму «стати на рушник». Цю фразу розуміють студенти I курсу, спеціальність «Фармація, промислова фармація»).

2) лінгвістичний.

Незнайомими і спершу незрозумілими для іноземних студентів є фрази «дати гарбуза», «піти з гарбузом», які означають 1) «відмовити хлопцеві, який прийшов просити руки дівчини», 2) «отримати відмову». Для англійських студентів лексема «гарбуз» асоціюється зі святом Хелловін – костюмовані

вечірки, виготовлення ліхтариків та чудернацьких масок із гарбузів (ліхтарики Джека). На це можна звернути увагу студентів при вивченні теми «Пори року» (осінь), «Овочі і фрукти», або під час читання тексту про українські традиції.

При вивченні теми «Професії» студенти з Індії здивовані тим, що слово «поштар» (синонім – листоноша) може бути і чоловічого, і жіночого роду. В Індії жінка не може бути поштарем (так сказали деякі студенти). Але інші студенти заперечили і сказали – може. У процесі жвавої дискусії виявилось, що це залежить від регіону в Індії. Знайомимо студентів із терміном «фемінітиви», пропонуємо студентам надати кілька прикладів – назв професій – «чоловік» – «жінка» – рідною мовою і українською.

Цікавим було заняття, де розглядали українські прислів'я.

Прислів'я про родину

Шануй батька й неньку, то буде тобі скрізь гладенько.

У дитини заболить пальчик, а в мами – серце.

Яке дерево, такі його квіти; які батьки, такі й діти.

Прислів'я про здоров'я

Бережи одяг, поки новий, а здоров'я – доки молодий

Здоровий злид'яр щасливіший від хворого багача.

Студенти (II курс, спеціальність «Фармація, промислова фармація»; II курс, спеціальність «Медицина») зачитували по черзі прислів'я, робили переклад арабською, французькою, англійською, пояснювали зміст, визначали синоніми, антоніми.

Було підготовано презентацію «Арабізми в українській мові». Студенти повинні були назвати предмет українською мовою і сказати, до якої групи він відноситься.

Під час вивчення лексичної теми «Відомі українські лікарі» – це ознайомлювальне читання тексту «Микола Амосов» – ми звертаємо увагу на лексему «серце» (I курс, спеціальність «Фармація, промислова фармація», Марокко). Марокканські студенти вже знають, що є пряме і переносне значення слова. Відповідно, фрази *добре серце, холодне серце, любити всім серцем, серце*

плаче, сердечний – безсердечний є зрозумілими для них, тому що викладання всіх дисциплін у них – українською.

На заняттях з анатомії студенти з Індії (II курс, спеціальність «Медицина») вивчають будову людського тіла та органи. Розглядаємо лексему «серце»: пряме і переносне вживання. На практичних заняттях з дисциплін «Українська мова як іноземна» ці ж студенти вивчають тему «Як описати зовнішність людини». Ми пропонуємо описати зовнішність друга, подруги, використовуючи прикметники у прямому і переносному значенні.

Зокрема, в українській методиці вивчення мови як чужої виокремлюють два основні етапи вивчення нових лексичних одиниць: 1) орієнтувально-підготовчий; 2) етап тренування і набуття лексичних мовленнєвих навичок.

Особливість мовної картини світу українців – це вживання лексики на позначення національно-культурних понять. Наприклад, під час вивчення лексичної теми «Десять колоритних українських слів, якими говорять у всьому світі» студенти знайомляться з такими словами: *вишиванка, козаки, оселедець, бандура; борщ, вареники, сирники* та ін.

Формування мовної особистості у процесі навчання міжкультурної комунікації спрямоване на стабілізацію внутрішнього становища в студентському колективі (соціальна функція); збагачення людей духовною культурою, спонукання їх до духовної співпраці (освітня функція); формування соціально-етичних якостей, що полегшують міжкультурну згоду в суспільстві (психологічна функція) [2].

Отже, підсумовуючи вище сказане, можна зробити висновок: формування міжкультурної комунікації у студентів-іноземних громадян у процесі вивчення української мови сприяє вихованню толерантного ставлення до традицій, звичаїв іншого народу, подоланню мовного і культурного бар'єрів [3].

Слід особливу увагу звернути саме на практичний бік вивчення української мови як іноземної. Проведення тренінгів та різноманітних курсів стосовно викладання української мови як іноземної для викладачів вищих медичних закладів сприятиме глибшому цілісному вивченню культури носіїв мови, поглибить знання предмета комунікації.

Література

1. Манакін В.М. Мова і міжкультурна комунікація / В.М.Манакін. – К.: Академія, 2012. – 284 с. URL: <https://salo.li/Fdf8714>
2. М'язова І.Ю. Міжкультурна комунікація: зміст, сутність та особливості прояву (соціально-філософський аналіз): автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філос. наук: спец. 09.00.03 – соціальна філософія та філософія історії / І. Ю. М'язова. – 2008. – 18 с. URL: <https://salo.li/12d0eaA>
3. Тепла О.М. Формування міжкультурної комунікації у процесі навчання іноземних студентів української мови // Компаративні дослідження слов'янських мов і літератур. - 2010. – Вип. 12. – С.179-182. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/kdsm_2010_12_33

AGILE-ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В УМОВАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ ТА ІНТЕНСИВНОСТІ

Ірина Плачинта

директорка Новоселтцького медичного фахового коледжу

м. Новоселиця, Україна

У роботі досліджено можливості впровадження гнучких методів управління проєктами (Agile management) в освітній процес, зокрема у викладанні як медичних так і гуманітарних предметів у міждисциплінарному контексті. Мета роботи – довести ефективність гнучких методів управління проєктами (Agile management) в освітньому процесі в міждисциплінарному контексті. Для цього проведено навчальний експеримент з адаптації інтенсивного навчання для студентів-медиків, у якому використано модель «дидактика катастрофи», що враховує умови війни, обмежений час та високий психологічний тиск. На основі емпіричних даних окреслено ключові мовні, організаційні та психологічні виклики й доведено, що Agile-підхід є ефективним інструментом адаптивного управління в кризових умовах, сприяючи трансформації навчального процесу, покращенню командної взаємодії та розвитку автономності й критичного мислення.

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ дистанційного навчання ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ.....	45
<i>Юлія Кравченко</i>	
МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖПРЕДМЕТНИХ ЗВ'ЯЗКІВ У МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ.....	49
<i>Алла Куліченко-Чугіна</i>	
ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ НАВЧАННЯ АУДІЮВАННЯ: ПОТЕНЦІАЛ СНАТГРТ У РОБОТІ З АВТЕНТИЧНИМИ ВІДЕО	52
<i>Аліса Миколайчук</i>	
ХУДОЖНЯ АВТОРЕФЛЕКСІЯ ЛІКАРСЬКОГО ДОСВІДУ В РОМАНІ АДАМА КЕЯ "THIS IS GOING TO HURT"	56
<i>Дар'я Москвітіна</i>	
СУЧАСНІ МЕТОДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СПРИЙНЯТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЧИТАННЯ.....	59
<i>Наталя Надточій, Марина Залужна</i>	
ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ В медичних ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	63
<i>Людмила Огіренко</i>	
AGILE-ПІДХІД ЯК ІНСТРУМЕНТ ЕФЕКТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ОСВІТНІМ ПРОЦЕСОМ В УМОВАХ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОСТІ ТА ІНТЕНСИВНОСТІ	67
<i>Ірина Плачінта</i>	
СИМБІОЗ ЛЕКСИЧНИХ ОДИНИЦЬ ПРОФЕСІЙНИХ ДИСКУРСІВ У РОЗМОВНІЙ АНГЛІЙСЬКІЙ: ЛІНГВОДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	70
<i>Ольга Пономаренко</i>	
ВИКОРИСТАННЯ СЕРВІСІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ СТВОРЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ НАВЧАЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	74
<i>Жанна Рагріна</i>	
ІНТЕГРАЦІЯ ЦИФРОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ У ЗВО УКРАЇНИ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ	75
<i>Альона Репетун</i>	
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ВИКЛИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ У ЗВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	79
<i>Наталія Слюсар</i>	
ФОРМУВАННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЧЕРЕЗ МОВНУ ОСВІТУ	83
<i>Наталія Солошенко-Задніпровська</i>	